

आनीलनिषधायासौ मात्यवह्न्यमादनौ । तेषां मध्य-
गतो मेरुस्तौ च धान्यविनिर्मितं । निषधः पारिपालश्च
मर्यादापर्वताविभौ । मेरोः पञ्चसभागेन यथा तौ गम्ब-
मादनौ । गम्बमादनशैलोऽसौ पूर्वपश्चाद्याविधौ ।
द्वेततण्डुलनिर्माणौ दक्षिणोत्तरतः स्थितौ । सितान्तः-
प्रस्रष्टाः सर्वे दक्षिणे ककुभादयः । शङ्खकूटादयश्चैव
उत्तरे परिकीर्त्तिताः । तांस्त्रीन् केशरशैलाश्च कृत्वा
धान्यमयान् शुभान् । वस्त्रैरावेष्ट्य शैलेन्द्रं मेरुमन्यांश्च
वेष्टयेत् । दक्षिणं भारतं वर्षं तत् किंपुरुषसंहतम् ।
हरिवर्धं ततः प्रोक्तं मेरोर्दक्षिणतस्ततः । इलाहृतं हृतं
मेरोरुत्तरं हृषभं तथा । रम्यं हरिणमयं तस्मात्
कुरवश्चेति चोत्तराः । भद्राश्चः केतुमालश्च पूर्वपश्चमतः
स्थितौ । प्रोक्तानि नव वर्षाणि जम्बुद्वीपे तु नामतः ।
हिमाद्रिमध्ये देवेशं त्रियञ्च विनिवेशयेत् । प्रसादाभि-
सुखावेतौ काञ्चनेन विनिर्मितौ । शङ्खचक्रगदा-
पाणिं पीतवाससमच्युतम् । किरीट-कैयूर-धरं श्रीव-
त्साङ्गितवस्त्रसम् । पद्मासने सभासोनां पद्महस्तां सुलो-
चनाम् । प्रसन्नवदनं देवीं तस्य दक्षिणतोऽन्यसेत् । कै-
लासमध्यतो माञ्च त्वां चैव विनिवेशयेत् । मां च शङ्ख-
रनामानं त्वां च गौरीं वरानने । चतुर्भुजं हृष्यञ्च
जटिलं चन्द्रनीलिनम् । खट्वाङ्गशूल-वरदाभय-हस्तञ्च
मां न्यसेत् । मङ्गलङ्गतां त्वां च दर्पणेन्द्रीवरान्विताम् ।
भद्रासने भगवन्तं हयरूपमुखं हरिम् । सौवर्णं
स्थापयेद्देवं भारते कूर्मरूपिणम् । वाराहं केतुमाले
वै मत्स्यं कुरुपु चोत्तरे । सौवर्णानथ वा रौप्यान् स्थाप-
येत्तु यथाक्रमम् । एवं जम्बूद्वीपं द्वीपं कृत्वा चैव
यथाविधि । अर्चपाद्यासनं स्नानं यथावत् स्थापनं
क्रमात् । ब्रह्मादयस्तथा देवाः शैलाः कल्पद्रुमास्तथा ।
स्वनाममन्त्रैः पूजार्हा नमस्कृतान्दीपितैः । गम्ब-
पुष्प-नमस्कार-धूप दीप-फलैस्तथा । तथोपहरणाद्यैश्च
पूजयित्वा प्रयत्नतः । भद्राश्वर्षे होमन्तु सर्पिषा च
समाचरेत् । स्वनाममन्त्रैर्होतव्यं स्वाहाकारसमायुतैः ।
दशोत्तरगतं कृत्वा ब्रह्मणे मेरवे तथा । इतरेषाञ्च
सर्वेषामष्टोत्तरगताहुतौ । स्नानार्थं यजमानस्य पुरतः
कलशञ्चरेत् । आदिक्रोदरपूर्णं सखूर्चं वस्त्रवेष्टितम् ।
गम्वाः सुमनसस्तस्य कुशाग्रान्निविशयेत् । याच त्रयो
विधास्यन्ति तायात्मावाहयेत्ततः । गङ्गाद्याः सरितः
सङ्घाः ससुद्राश्च सरांसि च । आयातु यजमानस्य

दुरितक्षयकारकाः । इत्यावाह्यं ततस्तस्य कथं विमलो-
दकम् । अथ्यर्च्यं गम्बुपुष्पाद्यैः स्थापयेत् प्रीतिपूर्वकम् ।
स्नापयेत् प्राङ्मुखं तत्र दातारं कलशोदकैः । अग्नौ भिर्वरुण-
देवीभिः पावमानौभिरेव च । दानकाले च सम्प्राप्ते
दाता नारी नरोऽथवा । स्नापितो गुरुणा तेन सार्द्धं
दानं समाचरेत् । त्रिः प्रदक्षिणमाहृत्य गृहीतकुसुमा-
ञ्जलिः । प्रत्येकं पर्वतान् सर्वान् प्रणिपातपुरःसरम् ।
मध्यमं गुरवे दद्यादित्तं मन्त्रसुदीरयेत् । अन्यसौ वा
प्रदातव्यं तस्यानुज्ञामवाप्य च । यथा च भूरादिसप्त-
लोकास्त्वयि स्थिता भूधरराज ! नित्यम् । अमी सुरा
चतुरा लोकनाथा ब्रह्मादयो देवगणाश्च नित्यम् । त्वत्-
सम्पदानादहमप्यशेषैः पापैर्विमुक्तस्तु यथा भवेयम् । अथ-
स्तथा पर्वतराज ! मद्यं कुरु प्रभो ! देववरैश्च सार्द्धम् ।
इतीदृशकृत्वा प्रददेत्तु मेरुं सकाञ्चनं राजतवस्त्रयुग्मम् ।
प्रत्येकमेकं द्विजपुङ्गवानां प्रागादि दद्यादित्तान्
क्रमेण । सुरासुराणाममृतार्थकल्पैः त्वया कृतं मन्दिर-
शैल ! सत्य ! । तथा च सारं च सर्वतस्तु तव प्रसा-
दादिरजा यथाहम् । गम्वाद्रिमादन इतीरितभूपरेन्द्र !
वेदेदितस्य गरुडाय नमोऽस्तु त्वभ्यम् । त्वत्सम्पदान-
हतपापसमस्तदोषं क्षायाविशैलवर रक्ष च मामजस्रम् ।
देवालयाय विपुलाय नमोऽचलाय हंसाय वेदपुरुषाय
नमोऽच्युताय । युष्मत्प्रदाननिहताखिलपापपाराधिं
हंसेन सार्द्धं ममराचल ! पाहि मां त्वम् । वन्दे सुपार्श्व-
ममराचलमप्रमेयम्भेनुञ्च । देवसुरभिं प्रणतोऽस्मि
नित्यम् । त्वद्दानभक्तियुतसत्क्रिययाहमद्य त्वामेव
यामि शरणार्थमवेहि मां त्वम् । श्रीवत्सवत्स-मनादि-
मजं समस्तलोकाधिपं सकलकारणनच्युतञ्च । नारायणं
शरणमेभि धराधरेन्द्रैः सार्द्धं त्रियया हिमवतः स्थिति-
मादिमीडे । देवाय देवगणपूजितपादपद्मयुग्माय भक्त-
जनदुःखविनाशनाय । कैलासशैलिनिलयाय भवार्थ-
नित्यं गौरीप्रियाय वरदाय नमः शिवाय । चक्रं
त्वनादिनिधनः शरणागतं माम् भद्राश्वनामनि गतो
हरिरच्युतोऽसौ । आस्ते चनासनेवपुः सनकादि-
योगिपूगैरभिष्टुतपुरातनकीर्त्तियुक्तः । मध्ये महार्थव-
हिमाचलयोर्निष्यं कूर्मार्जितं शरणमेभि भवाभवाय ।
पारावरं मथितमत्र सदा दधात यस्त्वं नमामि सुर-
पूजितमप्रमेयम् । धाराहृदिपिणमनन्मनन्कैतम् लो-
कसङ्गपिणमनेकशिरोक्षिपादम् । वन्दे महीधरममेव-